

คุณแม่ตั้งครรภ์มีโอกาสเสี่ยงคลอดก่อนกำหนด

-หนึ่งในสาเหตุต่างๆที่ทำให้เจ้าตัวน้อยต้องเข้ารับการรักษานในหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤตคือการคลอดก่อนกำหนด นั่นคือการคลอดก่อนครบสัปดาห์ที่ ๓๗ ของการตั้งครรภ์ เนื่องมาจากอายุและโรคประจำตัวของมารดา ความผิดปกติของโครโมโซม รวมถึงกรรมพันธุ์และอื่น ๆ ดังนั้นการฝากครรภ์ในโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทาง เครื่องมือเทคโนโลยีที่ครบครัน ที่สำคัญคือมีหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤตคอยดูแล ย่อมช่วยให้คลอดเจ้าตัวน้อยได้อย่างราบรื่น

เมื่อไหร่เรียกคลอดก่อนกำหนด?????

เป็นภาวะการคลอดก่อนอายุครรภ์ ครบ ๓๗ สัปดาห์ ซึ่งทารกเหล่านี้ถึงแม้ว่าอวัยวะต่าง ๆ ครบสมบูรณ์ แต่การทำงานของอวัยวะแทบทุกส่วนยังไม่ดีเท่าทารกครบกำหนด ซึ่งช่วงหลังคลอดมักต้องการการดูแลเป็นพิเศษและต้องอยู่รักษาในโรงพยาบาลนานกว่าปกติ

ปัจจัยเสี่ยงการคลอดก่อนกำหนด

๑. มารดา

-อายุของมารดา มารดาอายุน้อยเกินไปคือน้อยกว่า ๑๘ ปี หรือมารดาที่อายุมากเกินไป คือมากกว่า ๓๕ ปี ถือว่ามีความเสี่ยงที่อาจคลอดก่อนกำหนด

-โรคประจำตัวของมารดา เช่น เบาหวานความดันโลหิตสูง หัวใจ

-มีประวัติเคยคลอดก่อนกำหนด

-มดลูกขยายตัวมากเกินไป เช่น ครรภ์แฝด ภาวะน้ำคร่ำมากกว่าปกติ เป็นต้น

สั้น

-มดลูกมีความผิดปกติแต่กำเนิด เช่น ปากมดลูก

-การอักเสบในช่องคลอด

-ติ่มเหล็ก สุบพหรีในขณะตั้งครรภ์

-ฟันผุ และการอักเสบของเหงือก

๒. บุตรในครรภ์ หากบุตรในครรภ์มีความผิดปกติของโครโมโซมหรือมีภาวะติดเชื้อ จะทำให้มารดามีอาการเจ็บ ท้องคลอดก่อนกำหนดได้

สัญญาณเตือนคลอดก่อนกำหนด

-ปวดหลังช่วงล่างหรือบริเวณเอว เป็นต่อเนื่องหรือ เป็นๆหายๆ แม้จะเปลี่ยนท่าทาง

-เจ็บท้องต่อเนื่อง ๔ ครั้งใน ๒๐ นาที หรืออาจเกิด เป็นระยะ ๆ เนื่องจากการหดตัวของมดลูก

-มีมูกหรือหรือเลือดออกทางช่องคลอด

-รู้สึกลูกดิ้นน้อยกว่าปกติ

-บวมและความดันโลหิตสูงขึ้น อาจเป็นสัญญาณหนึ่งของครรภ์เป็นพิษ

การตรวจเช็คคลอดก่อนกำหนด

๑. ตรวจภายใน โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของปาก มดลูก ความกว้าง ระยะห่าง ขนาดตัวและตำแหน่งทารกในครรภ์ เพื่อประเมินความเสี่ยงในการคลอดก่อนกำหนด

๒. ตรวจ Untrasound เพื่อวัดความยาวและดูรูปร่างของปากมดลูกในการประเมินภาวะครรภ์เสี่ยงและโอกาสคลอดก่อนกำหนด

๓. เจาะตรวจน้ำคร่ำ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของทารก และภาวะติดเชื้อต่าง ๆ

อันตรายเมื่อเด็กคลอดก่อนกำหนด

หากทารกคลอดก่อนกำหนดจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติและส่งผลกระทบต่อระบบร่างกาย ดังนี้

-**ปอด** พบปัญหาเรื่องการขาดสารลดแรงตึงผิวได้ในทารกคลอดก่อนกำหนด ทำให้ถุงลมแฟบ ทารกจะมีอาการหายใจหอบและอาจต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ

-**หัวใจ** อาจมีปัญหาที่เส้นเลือดที่เชื่อมต่อระหว่างเส้นเลือดแดงใหญ่ที่ออกจากหัวใจเพื่อไปเลี้ยงร่างกายกับเส้นเลือดที่ไปสู่ปอดยังเปิดอยู่ (PDA) ทำให้มีเลือดผ่านไปสู่ปอดมากเป็นผลให้ทารกหายใจหอบและเกิดภาวะหัวใจล้มเหลวได้

-**สมอง** ทารกน้ำหนักน้อยกว่า ๑,๕๐๐ กรัม มีความเสี่ยงที่จะมีเลือดออกในสมอง เนื่องจากเส้นเลือดเปราะแตกง่าย

-**ลำไส้** มีความเปราะบางมากกว่าปกติกาย่อย และการดูดซึมอาหารยังไม่ดีนัก ทำให้ต้องให้นมที่ละน้อย ๆ และอาจต้องให้สารอาหารทางหลอดเลือดดำร่วมด้วย

-**ดวงตา** จอประสาทตายังไม่สมบูรณ์ หลังเกิดอาจมีการพัฒนาของเส้นเลือดขอประสาทตามืดปกติ ซึ่งถ้าเป็นรุนแรง อาจส่งผลต่อการมองเห็นของทารกได้

-**หู** มีโอกาสเสี่ยงที่จะบกพร่องของการได้ยิน โดยเฉพาะทารกที่มีปัญหาหลายๆอย่าง

-**การติดเชื้อ** ทารกที่คลอดก่อนกำหนดมักติดเชื้อได้ง่าย เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันทำงานได้ไม่เต็มที่

นอกจากนี้ในระยะยาวอาจจะมีผลต่อความบกพร่องทางสติปัญญา พฤติกรรม พัฒนาการทางด้านต่างๆ ดังนั้นการได้รับการดูแลโดยกุมารแพทย์สาขาทารกแรกเกิดและปริกำเนิดที่พร้อมดูแล ๒๔ ชั่วโมง โรงพยาบาลที่มีหน่วยทารกแรกเกิดวิกฤตจึงมีความสำคัญมาก เพราะทารกคลอดก่อนกำหนดจะได้รับการดูแลที่ถูกต้องเพื่อกลับไปใช้ชีวิตและเติบโตอย่างมีคุณภาพ

การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด สิ่งสำคัญคือ ป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นโดยกุมารแพทย์สาขาทารกแรกเกิดและปริกำเนิดจะให้การดูแลดังนี้

- พุดคุยรายละเอียดพร้อมให้คำแนะนำพ่อแม่อย่างใกล้ชิด

- ดูแลการหายใจของทารกและติดตามอาการอย่างสม่ำเสมอเนื่องจากทารกบางรายจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ

- ควบคุมอุณหภูมิร่างกายให้เหมาะสม

- ตรวจเลือดเท่าที่จำเป็น

- ดูแลการทานนมของทารกให้มีปริมาณเพียงพอ กับความต้องการที่ควรได้รับสนับสนุนเรื่องนมแม่

- ดูแลรักษาทารกจนมีน้ำหนักมากกว่า ๒,๐๐๐ กรัม จึงสามารถกลับบ้านได้

- เตรียมความพร้อมให้คุณแม่ก่อนกลับบ้าน

แผนปฏิบัติการสัมพันธ์
สร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอด
ก่อนกำหนด

ด้วยความปรารถนาดีจากงานสาธารณสุข
องค์การบริหารส่วนตำบลโสมเยี่ยม
อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี
โทร. ๐๔๒ - ๒๑๗๔๖๑